Stuk **2276** (2003-2004) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

20 april 2004

VERZOEKSCHRIFT

over de integrale jeugdhulp

VERSLAG

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Erna Van Wauwe

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Erna Van Wauwe, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen, Bob Verstraete ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

INHOUD

Blz.

1. Procedure 4

2. Inhoud van het verzoekschrift 4

3. Bespreking en conclusie 4

Bijlage 1: Antwoord van mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 5

DAMES EN HEREN,

1. Procedure

Het verzoekschrift van de heer Marcel De Beukeleer over de integrale jeugdhulp (nr. 43 (2003-2004)) werd ontvankelijk verklaard op 23 maart 2004 en voor verdere behandeling doorverwezen naar de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

De commissie besprak het verzoekschrift op 1 april 2004. Mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, bezorgde de commissie op die dag tevens een antwoord op het verzoekschrift (zie bijlage).

2. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoeker wenst een aantal wijzigingen aan te brengen in het voorstel van decreet betreffende de integrale jeugdhulp (*Parl. St.* Vl. Parl. 2003-04, nr. 2056/1) en het voorstel van decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp (*Parl. St.* Vl. Parl. 2003-04, nr. 2063/1). De verzoeker, die zich baseert op opmerkingen van de Raad van Ouders van de Jeugdhulp vzw, klaagt de verwarring aan omtrent het verschil tussen "opvoedingsverantwoordelijken" (stiefouder, partners van de wettelijke ouders, grootouders, meerderjarige broers of zussen, tantes en ooms van de minderjarige) en "jeugdhulpaanbieders" als natuurlijke personen (pleegouders, opvoedende ouders, opvoeders, traject- of thuisbegeleiders…). Meer bepaald uit hij kritiek op de definitie van opvoedingsverantwoordelijke, met name de zinsnede : "de natuurlijke personen (…) bij wie de minderjarige geplaatst is door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid". Volgens de verzoeker gaat dit laatste over een hulpaanbieder, hetgeen per definitie aangeboden wordt ter ondersteuning van opvoedingsverantwoordelijkheid.

Verder uit de verzoeker kritiek op de term "vraaggerichte hulp", terwijl in de vroegere versies van de teksten volgens de verzoeker terecht "vraaggestuurde hulp" stond. Ten slotte vraagt hij ook om het voorstel van Raad van Ouders van de Jeugdhulp vzw om één Vlaams ondersteuningscentrum voor ouders en oudervereningen te erkennen, te bespreken tijdens de behandeling van voornoemde voorstellen van decreet.

3. Bespreking en conclusie

Voor het antwoord van mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, wordt verwezen naar de bijlage.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, waarnemend voorzitter, besluit dat de commissie zich aansluit bij het antwoord van de minister. De commissie verwijst ook naar het verslag dat van de bespreking van voornoemde voorstellen van decreet zal worden gemaakt. Het is voorbarig om verder op het verzoekschrift in te gaan, vooraleer de voorstellen afgehandeld zijn.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat de Raad van Ouders van de Jeugdhulp vzw een soort erkenning en ondersteuning vraagt als Vlaams ondersteuningscentrum voor ouders en oudervereningen. Het lid zegt die bezorgdheid eventueel via amendement in te brengen bij de bespreking van de voorstellen. De stemming hierover zal dan het antwoord aan de verzoeker zijn.

De verslaggevers,	*De voorzitter,*
Trees MERCKX-VAN GOEY	Koen HELSEN
Erna VAN WAUWE	

BIJLAGE

Vlaamse regering
Kabinet van de Vlaamse minister
van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Koolstraat 35, 1000 BRUSSEL
Tel. (02)553 24 11 - Fax (02)553 24 05
e-mail: kabinet.byttebier@vlaanderen.be
Website: www.ministeradelheidbyttebier.be

Dhr. Koen Helsen
Voorzitter Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid en Gelijke Kansen
Vlaams Parlement

1011 BRUSSEL

uw kenmerk	**ons kenmerk**	**bijlagen**
	VVE-3/04-45703 mg	
vragen naar / e-mail	**telefoonnummer**	**datum**
Veerle Verhulst veerle.verhulst@vlaanderen.be	02/553 24 11	

Betreft : Verzoekschrift 43 (2003-2004) van dhr. Marcel De Beukeleer over de integrale jeugdhulp

Geachte heer voorzitter,

1.
In de decreten Integrale jeugdhulp is heel **doelbewust** een **onderscheid** gemaakt tussen **ouders, opvoedingsverantwoordelijken** en **leefomgeving**.
Hierop is, tijdens het proces integrale jeugdhulp, aangedrongen door de werkgroep "positie van de cliënt". Dit advies werd gevolgd door de centrale commissie én de juridische werkgroep.
In **beide decreten** is daarbij uiteraard gezocht naar **congruentie in definities**.

De gekozen opsplitsing en definiëring van de begrippen ouders, opvoedingsverantwoordelijken en leefomgeving kreeg vanuit de juridische werkgroep en de centrale commissie de voorkeur op definities die in de regelgeving bijzondere jeugdbijstand en CLB zijn terug te vinden.
In de *gecoördineerde decreten inzake bijzondere jeugdbijstand* spreekt men over hulpverlening ten behoeve van minderjarigen en diegenen die over hen het ouderlijk gezag uitoefenen of hen onder hun bewaring hebben.
De term "diegenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben" verwijst zowel naar diegenen die de minderjarige in rechte onder hun bewaring hebben als naar diegenen die de minderjarige in feite onder hun bewaring hebben" (Jan Smets, in "Jeugdbeschermingsrecht, 1996, Kluwer, referendaris bij het Arbitragehof).
Een gelijkaardige definiëring vinden we terug in het *CLB-decreet*. Het begrip "ouders" slaat daar niet alleen op de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de leerling maar betreft ook degenen die in rechte of in feite de leerling onder hun bewaring hebben (art. 2, 23° CLB-decreet). Het gaat meer bepaald om de voogd, de pleegvoogd of de pleegouders van de betrokkene.

De argumentatie voor het gekozen onderscheid ouders, opvoedingsverantwoordelijken en leefomgeving is dat het essentieel is **alle betrokken partners in de jeugdhulp heel 'zuiver' te benoemen.** Deze zorg is met name zeer uitdrukkelijk geformuleerd geweest vanuit de armenbeweging.
Aangezien pleegouders nu eenmaal voor een aantal minderjarigen sowieso deel uitmaken van de feitelijke opvoedingssituatie, dienen ze ook *zichtbaar* te zijn in de jeugdhulp.
Die transparantie is bijzonder relevant in de dagelijkse hulpverleningscontext, waaruit zich volgende vragen aandienen: wie heeft toegang tot het dossier? Wie wordt betrokken bij de indicatiestelling van de toegangspoort? Wie heeft recht op jeugdhulp? … Die transparantie is noodzakelijk, zowel vanuit het oogpunt van ouders als vanuit andere opvoedingsverantwoordelijken én vanuit het handelingsperspectief van hulpverleners.

2.
Het klopt dat **pleegouders** in **twee hoedanigheden** terugkomen in de decreten integrale jeugdhulp, namelijk als opvoedingsverantwoordelijke OF als jeugdhulpaanbieder.
In beide decreten is zeer *zorgzaam* omgesprongen met de concrete **positionering** van deze betrokkenen, rekening gehouden met de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek aangaande het ouderlijk gezag en met het gegeven dat er nog geen wettelijke regeling bestaat inzake rechten en plichten van pleegouders.

Zo is in ***het kaderdecreet*** het recht op jeugdhulp geformuleerd als een recht in hoofde van ouders en vanuit pragmatische overwegingen ook in hoofde van opvoedingsverantwoordelijken (en dus ook van pleegouders).
Dit recht doet echter niets af aan het feit dat ouders het ouderlijk gezag uitoefenen en dat wanneer pleegouders of andere opvoedingsverantwoordelijken een beroep doen op jeugdhulpverlening, ouders sowieso als partner dienen betrokken te worden en beslissingsrecht hebben in het belang van de minderjarige, rekening houdend met zijn leeftijd en maturiteit.

In het ***decreet rechtspositie*** zijn sommige bepalingen niet van toepassing op *pleegouders in de hoedanigheid van jeugdhulpaanbieder*. Het betreft bepalingen aangaande de inspraakregeling, het dossier, klachtenbehandeling en procedures voor tijdelijke afzondering en vrijheidsberoving. Alle andere bepalingen zijn ook van toepassing op pleegouders als jeugdhulpaanbieder.
Pleegouders in de hoedanigheid van opvoedingsverantwoordelijken worden zichtbaar in het decreet rechtspositie in de bepalingen betreffende het recht op respect voor het gezinsleven (art.14 - recht op informatie over en op regelmatig persoonlijk en rechtstreeks contact met de ouder of de opvoedingsverantwoordelijke in geval de minderjarige gescheiden wordt van zijn ouder of opvoedingsverantwoordelijke); art. 24 § 2 aangaande het recht op bijstand.

Conclusie

Transparantie in positionering is hét argument geweest om pleegouders in twee hoedanigheden op te nemen in beide decreten. Uit de artikelsgewijze bespreking blijkt heel duidelijk welke hoedanigheid pleegouders concreet hebben: als opvoedingsverantwoordelijke of als jeugdhulpaanbieder.

Ik stel dan ook voor de huidige formuleringen te behouden.

Met vriendelijke groeten,

Adelheid Byttebier
Vlaams minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen